

*žene u crnom
beograd*

IZVEŠTAJ

O

AKTIVNOSTIMA

maj - avgust 2015.

Kao i do sada, donosimo kratak izveštaj o aktivnostima Žena u crnom u navedenom periodu a ukoliko vas zanimaju opširnije informacije, možete ih naći na našem web-sajtu www.zeneucrn.org ili nam se obratite putem mail: zeneucrnombegrad@gmail.com

Unapred se solidarno zahvaljujemo.

žene u crnom

ULIČNE AKCIJE:

U ovom izveštajnom periodu organizovale smo akcija osam (8) akcija, a takođe smo aktivno učestvovala u drugim uličnim akcijama:

- komemoracije/obeležavanje važnih datuma zločina počinjenih u naše ime
- feminističke, antifašističke, antiratne, antirasističke, antimilitarističke...

Komemoracije/obeležavanje važnih datuma zločina počinjenih u naše ime, kao i drugih zločina nad civilnim stanovništvom tokom ratova na prostoru bivše Jugoslavije:

20 godina od genocida u Srebrenici – Pamtimo! –U cilju obeležavanja dvadesetogodišnjice genocida u Srebrenici, svakog 11 u mesecu, Žene u crnom, zajedno sa mirovnim organizacijama i umetničkim kolektivima iz Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore organizovale su niz aktivnosti u Beogradu, Sarajevu, Kotoru, kao i u drugim gradovima u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. U okviru ovog izveštaja navešćemo ostale akcije (aktivističko-umetničke, tribine, debate, radne sastanke, projekcije filmova, itd.), a u ovoj rubrici navodimo ulične samo ulične akcije:

11. maj, Beograd: „Prelazimo prag“ – Umetničko-aktivistička akcija postavljanje i prelaženje praga u spomen žrtvama genocida u Srebrenici, u Srebreničkoj ulici, u Beogradu. Prelaženjem preko srebreničkog praga izražava se saosećanje i odgovornost prema žrtvama genocida u Srebrenici, nepristajanje na ćutanje o zločinu, već prihvatanje istine i suočavanje sa njom; ovim činom potvrđujemo da su *ubijeni ostavili najdublji i neizbrisiv trag u našim životima*. U ovoj akciji učestvovalo je **20** aktivista/kinja.

11. maj, Memorijalni centar Potočare kod Srebrenice: Aktivistkinje Žena u crnom iz Beograda, zajedno sa aktivistkinjama iz Alžira/Francuske, SAD-a i Španije posetila je Memorijalni centar u Potočarima, zajedno sa ženama Srebrenice.

11. jun, Beograd: „11 jul Dan sećanja na genocid u Srebrenici – Proglasite! Predaja/uručenje zahteva sledećim institucijama: Predsedniku Vlade Republike Srbije, Narodnoj Skupštini Republike Srbije; stajanje u crnini i ćutanju aktivistkinja i aktivista potpisnika/ca inicijative (Žene u crnom, Helsinški odbor za ljudska prava, Fond za humanitarno pravo, Inicijativa mladih za ljudska prava, Komitet pravnika za ljudska prava, Savez antifašista, kao i druge NVO-a) – park ispred Predsedništva Srbije; **Pogledaj se Srbijo! 20 godina – 20 ogledala** - scenska akcija Žena u crnom, Dah teatra, Autonomnog ženskog centra, Rekonstrukcija Ženski fond. U ovoj mirovnoj akciji učestvovalo je preko **100** osoba.

11. jun, Podgorica, Crna Gora: U okviru obeležavanja dvadesete godišnjice genocida u Srebrenici, održana je mirovna akcija u kojoj je učestvovalo oko **20** aktivistkinja iz više crnogorskih gradova. Akciju je organizovala 'Anima' iz Kotora, uz podršku ŽuC-a, Beograd.

6. jul, Beograd: Srebrenica svijetom hodi: Akcija je organizovana u znak podrške globalnoj akciji za dostojanstvo žrtava genocida „Srebrenica svijetom hodi“; akciju su, povodom 20 godišnjice genocida u Srebrenici, pokrenule Udruga mladih Bošnjaka i Vijeće bošnjačke nacionalne manjine za Grad Rijeku/Hrvatska. U ovoj akciji učestvovalo je oko **40** aktivistkinja Žena u crnom iz Beograda i Međunarodne mreže Žena u crnom iz Španije.

7. jul, Beograd: „Srebrenica – kamen spoticanja za Srbiju!“: Scenska akcija - podizanje simboličkog memorijala. Praksa podizanja memorijala, pre svega u Nemačkoj, pod nazivom „Kamen spoticanja“ predstavlja čin sećanja na žrtve holokausta. Kao što je Aušvic paradigma za nacističke zločine i holokaust, tako je i Srebrenica postala paradigma za srpske zločine, najveće u Evropi posle Drugog svetskog rata.

Scenskom akcijom podizanja simboličkog memorijala „Srebrenica – kamen spoticanja za Srbiju!“ podstiče se stvaranje klime građanske odgovornosti. Nažalost, simbolički memorijal je posle 24 sata uništen, što svedoči o klimi poricanja srebreničkog genocida u Srbiji. ŽuC je osmislio i realizovao akciju zajedno sa Multimedijalnim centrom/MMC Art klinika/Led art iz Novog Sada. U ovoj akciji su učestvovalo je preko **80** aktivistkinja Mreže ŽuC-a Srbije (Beograd, Novi Sad, Leskovac, Kraljevo, Kruševac, Zrenjanin...), aktivistkinje iz evropskih zemalja (Belgija, Italija, Velika Britanija, Mađarska, Belorusija, kao i iz SAD-a).

Mirovni biciklizam – Beograd - Srebrenica 2015

Žene u crnom iz Beograda organizovale su i ove godine mirovnu biciklističku vožnju Beograd-Srebrenica 2015, u znak sećanja na žrtve genocida u Srebrenici. Akciju je organizovana u ime solidarnosti i odgovornosti prema preživelim srebreničkog genocida.

Mirovni biciklizam Beograd – Srebrenica 2015.: Akcija je imala međunarodni karakter, uz učešće **40** osoba iz sledećih zemalja: 24 iz Italije, 1 iz Ukrajine, 1 iz Belorusije, 2 iz Mađarske, 4 iz SAD-a i 8 iz Srbije.

U okviru ove mirovne aktivnosti organizovane su sledeće ulične akcije:

8. jul, Beograd: Početak akcije, ispred Kulturnog centra 'Savamala', nakon čega su biciklisti/kinje nastavili put preko Obrenovca do Šapca.

8. jul, Šabac: „Pamtimo – 20 godina od genocida u Srebrenici“, mirovna akcija na glavnom gradskom trgu u kojoj je učestvovalo **70** osoba (biciklisti/kinje, aktivistkinje Žena u crnom Srbije, međunarodne mreže Žena u crnom iz Belgije, Italije, Španije, kao predstavnici/e međunarodnih institucija, diplomatskih predstavništava u Srbiji).

9. jul – Loznica: “Nikada nećemo zaboraviti genocid u Srebrenici”, stajanje na glavnom gradskom trgu uz učešće **68** osoba (kako biciklista/kinja, aktivistkinje Mreže Žena u crnom Srbije, kao i Međunarodne mreže Žena u crnom.

10. jul, Loznica – Potočari: U prepodnevним časovima biciklisti/kinje nastavili put od Loznice preko Malog Zvornika, Bratunca i u večernjim satima stigli u Potočare, gde su imali susret sa učesnicima/ama Mirovnog marša za Srebrenicu, Ženama Srebrenice. Učesnici/e *Mirovnog biciklizma* su smešteni po kućama žena Srebrenice – čin uzajamne podrške, solidarnosti, prijateljstva.

10. jul, Beograd: “Kad se Srbija pogleda u ogledalu – videće Srebrenicu”: Scenska akcija izvedena 10. jula (12-13h) ispred Predsedništva Srbije u organizaciji Dah teatra, Mreže Žena u crnom Srbije, Žena u crnom Italije i Španije, aktivistkinja ženskih organizacija iz Beograda. Istom prilikom izvedeno je javno čitanje pisma/zahteva “11 jul – Dan sećanja na genocid u Srebrenici – Proglasi-te!” upućenog nadležnim institucijama države Srbije. Akcija je organizovana u okviru 20 godišnjice genocida u Srebrenici. U ovoj akciji učestvovalo je oko **100** osoba.

10. jul, Beograd: 10. jul: „20 godina od genocida u Srebrenici – Pamtimo! U akciji je učestvovalo oko **200** osoba.

Žene u crnom i Dah teatar organizovale su 10. jula 2015. na Trgu Republike (od 19:30 do 20:30) umetničko aktivistička događanja i scenske akcije:

I Memorijalni centar Potočari/Srebrenica u Beogradu: „Preseljenjem“ Srebrenice na Trg Republike u Beogradu, sa **8.372** imena žrtava genocida, upozoravamo da se ne mogu zatvarati oči pred počinjenim genocidom, i da samo suočavanje sa njim može doprineti uspostavljanju političke kulture kažnjivosti zločina. Istovremeno, time se podstiče distanciranje društva u Srbiji od počinjenog genocida u kulturi, umetnosti, obrazovanju. Ovaj čin je bio praćen emitovanjem pesme kojom svake godine počinje i komemoracija/dežnaza u Potočarima “*Srebrenički inferno*” (autor teksta – Džemaludin Latić, muzika Đelo Jusić, izvodi Omladinski zbor Zenica).

II Oni su ostavili trag u nama: Scenskim prikazom na Trgu Republike korištenjem predmeta iz svakodnevnog života običnih ljudi (čaršavi, tepsije, voda...) izražavamo žaljenje prvenstveno zbog ubijanja ljudi, ali i zbog ubijanja mesta i simbola života. I ovim činom ponavljamo da su ubijeni u genocidu u Srebrenici *ostavili najdublji i neizbrisiv trag u našim životima, da ćemo negovati pamćenje na njih, zalagati*

se za dostojanstvo i ljudskost žrtava. Time se istovremeno zalažemo i za vlastitu ljudskost i dostojanstvo.

III "Žene Srebrenice govore": Dokumentarni film u produkciji *Žena u crnom* (2008), u režiji Milice Tomić, u trajanju od 17 minuta. Srodnice ubijenih u genocidu u Srebrenici svedočile su o genocidu, obraćajući se porukama mira, istine i pravdnosti građankama i građanima Beograda i Srbije povodom trinaeste godišnjice genocida. Film se sastoji od razgovora sa srođnicama ubijenih i nestalih u genocidu, a ceo materijal je sniman u Bosni i Hercegovini, uz ogromnu podršku Udruženja građana „Žene Srebrenice“ sa sedištem u Tuzli (BiH).

IV Instaliranje simboličkog memorijala: Na kamenu je uklesana cifra **8372** kao čin nenasilne pobune protiv poricanja genocida u Srebrenici, kako na nivou države tako i društva. Poricanje genocida u Srebrenici predstavlja crnu rupu ovog društva – moralnu bešćutnost. To nije samo osporavanje ljudskosti i dostojanstva žrtava genocida već i ukidanje vlastite ljudskosti. Odbijeni su naši višegodišnji uporni zahtevi da se odobri izgradnja trajnog spomenika žrtvama genocida u Srebrenici u Beogradu. *Kamen spoticanja*- simbolički memorijal koji su Žene u crnom postavile 7. jula 2015. u Srebreničkoj ulici u Beogradu uništen je za manje od 24 sata. Ovim činom nastavljamo naše zalaganje za to da Srebrenica postane deo kolektivne memorije, čime bi se učinio značajan simbolički korak ka tome da Beograd i Srbija steknu status postgenocidnog grada i države. Jer, sve dok se poriče genocid, on se nastavlja, samo drugačijim sredstvima.

V Cvijet Srebrenice: To je simbol "borbe protiv genocida i masovnog stradanje ljudi." Cvijet se sastoji od 11 bijelih latica i zelenog tučka. Bijela boja simbolizira nevino stradale u genocide, zelena je simbol nade, te nosi poruku i želju da se svi građani bez obzira na vjeru i naciju širom Bosne i Hercegovine, regiona, Evrope i svijeta probude i ne zaboravljaju strahote genocida i patnje kroz koju su prošli Bošnjaci. Jedanaest latica ovog cvijeta predstavljaju 11. juli 1995. godine". Pokret Majki enklave Žepe i Srebrenice poklonio je Ženama u crnom *Cvijet Srebrenice* u znak zajedničke borbe za dostojanstvo žrtava genocida. Akcija je završena emitovanjem pesme "*Srebrenički inferno*".

10. jul, Beograd – Akcija #Sedamhiljada: Organizacije za ljudska prava i demokratiju iz Srbije planirale su da se ova akciju izvede 11. jula ispred Skupštine Republike Srbija, a u znak građanske solidarnosti i poštovanja žrtava genocida u Srebrenici. Međutim, zbog najave desničarskih organizacija da će sprečiti skup, MUP je zabranio sve ulične manifestacije 11. jula u Beogradu. Umesto toga, 10. jula (od 23:00 do 24:00) organizacije za ljudska prava, među kojima i Žene u crnom, organizovale su komemorativni skup u parku ispred Predsedništva Srbije. U akciji je učestvovala više desetina aktivistkinja Mreže Žena u crnom, kao i aktivistkinje Žena u crnom iz Belgije, Italije, Španije.

Feminističke, antifašističke, antiratne, antirasističke, antimilitarističke akcije:

7. maj, Sarajevo "Žene zajedno za pravedan mir": Ženski sud je počeo istoimenom mirovnom uličnom akcijom; marš se odvijao glavnim gradskim ulicama, a u njemu je učestvovalo preko **400** stotina žena.

12. maj, Beograd "Zajedno za mir/Zaedno za mir": Protest ispred ambasade Makedonije u Srbiji, a protiv etničkih sukoba u Makedoniji. Na ovom protestu učestvovalo je više desetina aktivista/kinja u znak solidarnost sa građanima/kama Makedonije, zahtevajući prekid sukoba i mirno rešavanje sukoba.

21. maj, Beograd „Nijedna žena manje, nijedna mrtva više“: Protest protiv nasilja nad ženama u Srbiji, u organizaciji Mreže protiv nasilja nad ženama, Autonomnog ženskog centra i Žena u crnom. Ovom akcijom je upozorena javnost na sve učestalije porodično nasilje i ubistva žena u Srbiji. Naime, od početka 2015. partneri i muški članovi porodice ubili su 21 ženu u Srbiji. Na protestu je zahtevana odgovornost države, kažnjavanje svih odgovornih u institucijama koje nisu reagovala na prijave muškog nasilja prema ženama. U ovoj akciji je učestvovalo preko **100** osoba.

27. jun, Beograd „Zona slobodna od mržnje“: Akcija povodom Međunarodnog dana ponosa LGBT osoba. Akcija je organizovana u vidu antihomofobičnog - antifašističkog marša centrom grada (od Trga Republike do Spomenika obešenim antifašistima u II svetskom ratu, na Terazijama). Ova akcija se organizuje treću godinu za redom, a u cilju senzibilisanja javnosti na položaj LGBT osoba u Srbiji, a takođe ima za cilj da jača solidarnost sa drugim marginalizovanim društvenim grupama. Akcija je ove godine bila usmerena protiv jačanja fašistoidnih i homofobičnih tendencija u Srbiji, a za jačanje vrednosti antifašizma, solidarnosti, nenasilja.

U akciji je učestvovalo preko **100** osoba. Kao i prethodnih godina, ovogodišnju akciju "Zona slobodna od mržnje" zajedno je organizovala grupa nevladinih organizacija koju čine Žene u crnom (ŽUC) i Gej strejt alijansa (GSA), uz podršku Gej lezbejski info centar (GLIC), Asocijacija "Duga" Šabac, Centar za kvir studije (CKS), Udruženje "Hestija", Komitet pravnika za ljudska prava (YUCOM) i Savez antifašista Srbije.

SUOČAVANJE S PROŠLOŠĆU TRANZICIONA PRAVDA - FEMINISTIČKI PRISTUP

Ovo je jedna od najvažnijih aktivnosti Žena u crnom. Sastoji se od mnoštvo segmenata: uličnih akcija, radionica, predavanja, stvaranje različitih modela tranzicione pravde sa feminističkog stanovišta, saradnje sa srodnim organizacijama u vidu zajedničkih akcija, (kampanja, konsultativnih sastanka).

Posećivanje mesta zločina

U ovom izveštajnom periodu Žene u crnom su posetile:

6. maj, Potočari/Srebrenica: Solidarna poseta Memorijalnom centru u Potočarima svedokinja i organizatorke Ženskog suda, umetnica iz Srbije. Sa nama je bila i Nora Cortinas, jedna od osnivačica Majki sa Majskog trga iz Argentine, inače učesnica Ženskog suda u Sarajevu; tom prilikom su organizovani u u Potočarima i u Srebrenici, susreti sa ženama Srebrenice.

11. maj, Memorijalni centar Potočare kod Srebrenice: Aktivistkinje Žena u crnom iz Beograda, zajedno sa aktivistkinjama iz Alžira/Francuske, SAD-a i Španije posetila je Memorijalni centar u Potočarima, zajedno sa ženama Srebrenice.

31. maj i 1. jun, opština Zvornik (Bosna i Hercegovina): U okviru obeležavanja 23 godišnjice zločina nad bošnjačkim civilima 1992. u opštini Zvorniku, aktivistkinje ŽuC-a su učestvovala na sledećim komemorativnim skupovima:

- **31. maj, Klisa:** Istorijski čas 'Noć straha i neizvesnosti u Klisi' – sećanje na masovne zločine počinjene nad bošnjačkim civilima prilikom agresije srpskih oružanih formacija 1992; u ovom događaju učestvovalo je više stotina osoba.

- **1. jun 2015:** Mirovni marš 'Stazom smrti' sa porodicama žrtava i preživelim; poseta masovnoj grobnici Crni vrh; ukop/dženaza u Memorijalnom centru Kalesija; komemoraciji u organizaciji Udruženja žrtava opštine Zvornik prisustvovalo četiri aktivistkinje ŽuC-a.

11. jul- Beograd – Srebrenica "Solidarnost i odgovornost": Odlazak na komemoraciju/dženazu u Potočare/Srebrenica. Komemoraciji je prisustvovalo preko 100 aktivista/kinja. U ovoj akciji solidarnosti i odgovornosti učestvovalo je preko **100** aktivista/kinja: učesnica/ka akcije "Mirovni biciklizam", aktivistkinje Međunarodne mreže Žena u crnom, Mreže Žena u crnom Srbije iz sledećih gradova (Beograd, Novi Sad, Novi Bečej, Pančevo, Leskovac, Kraljevo, Kruševac, Vlasotince, Novi Pazar, Niš), kao i aktivisti/kinje organizacija civilnog društva iz Beograda: Inicijativa mladih za ljudska prava, Autonomni ženski centar, Rekonstrukcija ženski fond, Querria, Fond za humanitarno pravo.

18. jul, Beograd: Obeležavanje šesnaeste godišnjice zločina nad civilima srpske nacionalnosti na Kosovu. U znak sećanja na ubistvo 25 civila srpske nacionalnosti, jula 1998. godine, na području opštine Orahovac, u selima Opteruša i Retimlje. Održan je komemorativni čin na groblju Orlovača, u organizaciji Udruženja porodica kidnapovanih i nestalih lica na Kosovu. Ovom prilikom aktivisti/kinje Žena u crnom iz Beograda su položile venac sa izrazima saosećanja i solidarnosti sa porodicama žrtava ovog zločina.

ŽENSKA SOLIDARNOST ZA KAZNJIVOST RATNIH ZLOČINA:

Akcije ženske solidarnosti – feminističke etike brige i odgovornosti, činovi uzajamne podrške, razmene i saradnje u regiji u cilju izgradnje pravednog mira. U ovom periodu organizovale smo razmene i posete:

Pored susreta solidarnosti i uzajamne podrške navedenih u prethodnoj rubrici, u ovom izveštajnom periodu, održani su i sledeći susreti:

10. i 11. maj, Đulići (Bosna i Hercegovina): Susret svedokinja Ženskog suda iz područja Podrinja i aktivistkinje ŽuC-a i grupa međunarodnih učesnica (SAD, Alžir, Španija).

25. maj, Đulići: Susret aktivistkinja ŽuC-a i žena iz mesta u Zvorničkoj opštini (Đulići, Klisa), žena iz Srebrenice i Tuzle.

Kaznjivost zločina – put do pravednog mira: praćenje suđenja u Specijalnom sudu - Veće za ratne zločine u Beogradu. U ovom izveštajnom periodu pratile smo sledeće suđenje:

Suđenje za ratni zločin u selu Sotin/Hrvatska

Ratni zločin protiv civilnog stanovništva - ubistvo 16 građana hrvatske nacionalnosti u selu Sotin od oktobra do decembra 1991. godine. Za ovaj zločin je optuženo pet pripadnika srpskih vojnih formacija.

U ovom izveštajnom periodu održana su četiri (4) ročišta:

Jun: 11, 12, 19, 26

Sva navedena suđenja redovno je pratio Miloš Urošević i o tome izveštavao kako organizacije u okviru Mreže ŽuC-a, tako i međunarodne mreže sa kojima saradjemo.

Umetnički angažman u suočavanju s prošlošću/tranzicionoj pravdi

U ovom periodu nastavljena je praksa zajedničkog rada i saradnje umetničkih kolektiva, profesionalnih pozorišta, umetnica/ka angažovanih na umetničkom oblikovanju otpora ratu, ratnim zločinima, represiji, kršenju ljudskih prava.

U ovom izveštajnom periodu, umetničko-aktivističke inicijative bile su posvećene dvema važnim događajima:

Ženski sud u Sarajevu (7.-10.maja 2015): Zajednički pripremni sastanci umetničkih kolektiva i Žena u crnom iz Beograda i Novog Sada (Multimedijalni centar Art klinika/Led art), Grupa za video aktivizam Žena u crnom, Škart iz Beograda, Act women i Dah teatar. Pomenuti kolektivi osmislili su i instalirali su celokupni umetničko-aktivističke sadržaje u okviru Ženskog suda u Sarajevu - izložbe, scenske akcije, umetničke artefakte u Bosanskom kulturnom centru u Sarajevu. Takođe je organizovano mnoštvo interaktivnih performansa, uličnih akcija, itd. Umetničko-aktivističko osmišljavanje završnice ŽS bilo je u skladu sa feminističkim participativnim, horizontalnim pristupom, uz uvažavanje predloga i sugestija svedokinja, aktivistkinja, organizatorki ŽS.

20 godišnjica genocida u Srebrenici: organizovale smo brojne umetničko aktivističke događaje sa umetničkim kolektivima (Dah teatar iz Beograda i MMC Led art/Art klinika iz Novog Sada, o čemu je bilo reči u rubrici 'Ulične akcije'.

VIDEO AKTIVIZAM: TRANZICIONA PRAVDA - FEMINISTIČKI PRISTUP

U cilju poboljšanja vidljivosti efekata različitih modela tranzicione pravde, posebno onog sa feminističkog stanovišta, koji promovišu Žene u crnom (ŽUC), tokom 2010. godine stvorena je grupa video aktivistkinja i aktivista, koja se osposobila za snimanje, montažu, digitalizaciju i postavljanje na internet video i audio materijala koji je prikupljen tokom redovnih aktivnosti ŽUC, da bi on, u formi kratkih filmova, postao dostupan široj javnosti.

Grupu za video aktivizam ŽUC-a koordiniraju Marija Vidić i Goran Lazin, u saradnji sa Marijom Arandelović, Zinai-dom Marjanović i druge/i aktivistkinje i aktivisti ŽUC-a. U ovom izveštajnom periodu grupa je realizovala sledeće video materijale:

- **Pamtimo – 23 godine od zločina u Zvorniku** (8:59 min): dokumenarni film o obeležavanju 23 godišnjice zločina nad bošnjačkim civilima 1992. u opštini Zvornik. U filmu su prikazani sledeći segmenti: 31. maj 2015., istorijski čas 'Noć straha i neizvesnosti u Klisi' – sećanje na masovne zločine počinjene nad bošnjačkim civilima prilikom agresije srpskih oružanih formacija 1992.; 1. jun 2015; mirovni marš 'Stazom smrti' sa porodicama žrtava i preživelim; poseta masovnoj grobnici Crni vrh; ukop/dženaza u Memorijalnom centru Kalesija; komemoracija u organizaciji Udruženja žrtava opštine Zvornik uz učešće aktivistkinja ŽUC-a.
- **"Pogledaj se Srbijo! – 20 godina – 20 ogledala"** (4:7 min): Dokumentarni film o scenskoj akciji izvedenoj 11. juna 2015. ispred Predsedništva Srbije u organizaciji Žena u crnom, Dah teatra i Autonomnog ženskog centra; istom prilikom je izvedeno javno čitanje pisma/zahteva "11 jul – Dan sećanja na genocid u Srebrenici – Proglasite!" upućenog nadležnim institucijama države Srbije. Akcija je organizovana u okviru 20 godišnjice genocida u Srebrenici.
- **"Srebrenica svijetom hodi"** (3:00 min.): Mirovna akcija održana u Beogradu 6. jula 2015. u okviru 20 godišnjice genocida u Srebrenici.
- **Mirovni biciklizam – Beograd – Srebrenica 2015** (6:50 min): Doku-film o istoimenoj mirovnoj akciji (8.-10. jul 2015); film prikazuju mirovnu biciklističku turu, kao i stajanja u Šapcu (8.7.) i Loznici (9.10.). Akcija je organizovana u okviru 20 godišnjice genocida u Srebrenici.
- **"Kad se Srbija pogleda u ogledalu – videće Srebrenicu"** (4:29 min.): Doku-film o scenskoj akciji izvedenoj 11. juna 2015. ispred Predsedništva Srbije u organizaciji Dah teatra, Mreže Žena u crnom Srbije, Žena u crnom Italije i Španije, aktivistkinja ženskih organizacija iz Beograda; istom prilikom ponovo je pročitano javno pismo/zahtev "11 jul – Dan sećanja na genocid u Srebrenici – Proglasite!" upućen nadležnim institucijama države Srbije. Akcija je organizovana u okviru 20 godišnjice genocida u Srebrenici.

- **Kamen spoticanja – Srebrenica za Srbiju** (4:31 min): Doku-film o akciji – postavljanju simboličkog memorijala ŽuC-a i MMC Art klinika/Led art iz Novog Sada 7. jula 2015. godine u Srebreničkoj ulici u Beogradu. Akcija je organizovana u okviru 20 godišnjice genocida u Srebrenici.
- **Dragoljub Todorović „Ostavio je trag u nama“** (10:29 min): Dokumentarni film, omaž povodom smrti advokata, borca za ljudska prava i demokratiju, saradniku ŽuC-a.
- **„Zona slobodna od mržnje“** (12,45 min.): Dokumentarni film o akciji organizovanoj u Beogradu povodom 27. juna- Međunarodnom danu LGBT osoba.
- **Srebrenica - umetnički angažman Žena u crnom** (12:27 min): Inseti uličnih akcija i performansa posvećenih obeležavanju genocida u Srebrenici u proteklih 10 godina.
- **„20 godina od genocida u Srebrenici – Pamtimo!“** (13:28 min): Stajanje na Trgu Republike u Beogradu (u organizaciji ŽuC-a i Dah teatra), izvedeno je više scenskih akcija, projekcija dokumentarnog filma “Žene Srebrenice govore”.
- **Solidarnost sa azilantima** (4,10 min): Doku-film o akcijama solidarnosti sa azilantima/kinjama sa Bliskog istoka, Afrike u parkovima oko Autobuske stanice u Beogradu.

Ostale aktivnosti u vezi sa suočavanjem s prošlošću/ tranzicionom pravdom

- tribine, debate, radionice, projekcije filmova:

Srebrenica – 20 godina od genocida – Pamtimo! – Organizovale smo okrugle stolove, debate, projekcije filmova:

„Znamo-pamtimo-zahtevamo“: Projekcije dokumentarnih filmova o Srebrenici i razgovor u organizaciji grupa unutar Mreže Žena u crnom u periodu od marta do kraja juna 2015. unutar Mreže žena u crnom (Leskovic i Kruševac):

- **Kruševac, 14. maj:** u organizaciji Alternativnog centra za devojke, 25 učesnika/ca, uglavnom mladih;
- **Kruševac, 15. maja i 17. juna:** u organizaciji ženske grupe ‘Peščanik’; 39 učesnica;
- **Leskovic, 11. maja i 11. juna:** u organizaciji ‘Žena za mir’; 30 učesnica/ka.

Mirovni biciklizam Beograd – Srebrenica 2015. –Promocija akcije niz javnih tribina, projekcije dokumentarnih filmova o Srebrenici (Grupa za video aktivizam ŽuC-a) održane su u sledećim gradovima:

- **Novi Sad, 22. jun** – *Nezavisno društvo novinara Vojvodine/NDNV:* U razgovoru su učestvovala/i aktivistkinje i aktivisti Žena u crnom i biciklisti: Đorđe Balmazović, Goran Lazin i Staša Zajović, Beograd. Moderator je bio Nedim Sejdinović (NDNV). Razgovoru je prisustvovalo **16** osoba.
- **Zrenjanin, 25. jun** – Alternativni kulturni centar ‘Zelena zvono’; u razgovoru su učestvovala aktivistkinje i aktivisti Žena u crnom i biciklisti/kinje: Valentina Malinova, Belorusija, Ruža Dević, Simon Simonović, Dejan Gašić, Beograd. *Moderatorka je bila Staša Zajović, Žene u crnom.* Razgovoru su prisustvovala **23** osobe.

- **Kragujevac, 29. jun** – Dom omladine; u razgovoru su učestvovalе aktivistkinje i aktivisti Žena u crnom i biciklisti/kinje: Simon Simonović, Beograd, Vladimir Jevtić, Bajina Bašta, Snežana Obrenović, Kraljevo, Nenad Glišić, Kragujevac, Andrijana Kocić, Kruševac, Arpad Pastor, Budimpešta. *Moderatorka je bila Staša Zajović, Žene u crnom.* Razgovoru su prisustvovalе **23** osobe.
- **Beograd, 1. jul:** U prostorijama ŽuC-a; u razgovoru učestvovalo **29** osoba (aktivistkinje i aktivisti 'Mirovnog biciklizma' iz zemlje i inostranstva); na sastanku je bilo reči o završnim logističkim pripremama, ali i o debatama održanim u drugim gradovima Srbije.

Učešće na međunarodnim konferencijama – 20 godina od genocida u Srebrenici

- **12. jun, Linc, Austrija:** *Srebrenica 1995-2015*, internacionalna konferencija '20 godina mirovnog procesa' u organizaciji CSI (Centar savremenih inicijativa), Austrija, učestvovalе Staša i Zumra Šehomerović, predstavnica udruženja 'Majke enklave Srebrenica i Žepa' iz BiH. Ovoj konferenciji prisustvovalo je stotinjak ljudi.
- **30. jun, Split (Hrvatska):** „*Da se ne zaboravi i da se ne ponovi - Srebrenica*“ međunarodni skup u organizaciji Udruga Bošnjaka iz i Splitsko-dalmatinske županije. Na skupu su govorile: članice udruženja „Majke enklave Srebrenica i Žepa“ (Kada Hotić i Zumra Šehomerović) „Žene u crnom“ iz Beograda (Ljiljana Radovanović) i članica udruge „Vukovarske majke“ (Manda Patko). Tribini je prisustvovalo oko **70** ljudi.

Radni sastanci u vezi sa obeležavanjem 20 godišnjice genocida u Srebrenici: zajedničko osmišljavanje svih akcija (logističke pripreme, bezbednosne mere, umetničko-aktivističke inicijative, itd.) održavaju se od početka 2015. a u izveštajnom periodu su održavani su radni sastanci manjih radnih grupa više puta nedeljno, dok su prošireni sastanci učesnika 'Mirovnog biciklizma' i drugih akcija održani 19. i 31. maja, 18. juna, 1. 6, 7. jula – na ovim sastancima i pripremama učestvovalo je preko **100** aktivista/kinja (učesnika/ca 'Mirovnog biciklizma', Mreže Žena u crnom Srbije, Žene u crnom iz Italije i Španije), umetničkih kolektiva (Dah teatra, MMC led Art/ Art klinika, Škart).

20 GODINA
OD GENOCIDA
U SREBRENICI
PAMTIMO!

ŽENSKI SUD FEMINISTIČKI PRISTUP PRAVDI

Donosimo kratak izveštaj o aktivnostima Žena u crnom u vezi sa organizovanjem Ženskog suda-feministički pristup pravdi u ovom periodu.

Ukoliko vas zanimaju opširnije informacije, možete ih naći na našem web-sajtu www.zeneucrnom.org i www.zenskisud.org ili nam se obratite putem mail: zeneucrnombeograd@gmail.com

Krajem 2010. godine članice Inicijativnog odbora u sastavu: Žene ženama, Sarajevo (Bosna i Hercegovina), Centar za žensko i mirovno obrazovanje Anima iz Kotora (Crna Gora), Centar za ženske studije i Centar za žene žrtve rata, iz Zagreba (Hrvatska), Ženska mreža Kosova, Ženske studije i Žene u crnom iz Beograda, pokrenule su inicijativu za organizovanje Ženskog suda na prostoru bivše Jugoslavije. IO sada ima **10** organizacija iz svih država bivše Jugoslavije. Na sastanku održanom početkom februara 2013. godine Inicijativni odbor je prerastao u Organizacioni odbor Ženskog suda.

Žene u crnom su tokom svih pet godina bile nositeljke programskih aktivnosti Ženskog suda.

U ovom izveštajnom periodu su realizovane sledeće aktivnosti:

Sarajevo, 7.-10. maja: Prvi ženski sud na teritoriji Evrope, održan je u Sarajevu, od 07. do 10. maja 2015. godine,

u organizaciji 10 ženskih grupa sa prostora bivše Jugoslavije (Pokret Majke enklava Srebrenica i Žepa, Fondacija Cure, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Centar za žene žrtve rata, Centar za ženske studije, Zagreb, Hrvatska, Centar za žensko i mirovno obrazovanje Anima, Kotor, Crna Gora, Savet za rodnu ravnopravnost, Skopje, Makedonija, Ženski lobi, Ljubljana, Slovenija, Centar za ženske studije i Žene u crnom, Beograd, Srbija).

Ženskom sudu je prisustvovalo više od **500** osoba iz svih zemalja bivše Jugoslavije, ali i iz: Argentine, Alžira, Palestine, Izraela, SAD, Španije, Italije, Švedske, Austrije, Belgije, Velike Britanije, itd.

Od brojnih aktivnosti navodimo sledeće:

7. maj

- *Pres konferencija u Bosanskom kulturnom centru: govorile su članice Organizacionog odbora Ženskog suda (Kada Hotić, Staša Zajović, Jadranka Miličević, Ljupka Kovačević i Rada Borić). Na konferenciji je bilo reči o celokupnom procesu organizovanja ŽS, o feminističkoj etici brige i odgovornosti u radu sa svedokinjama, o feminističkom pristupu pravdi, učincima ŽS, estetici otpora ŽS, itd.*

- Mirovna ulična akcija *Žene zajedno za pravedan mir*. Marš se odvijao glavnim gradskim ulicama, a u njemu je učestvovalo više stotina žena.
- Svečano otvaranje u Bosanskom kulturnom centru: Govorile su članice Organizacionog odbora Ženskog suda (*Munira Subašić i Staša Zajović*), kao i međunarodne drugarice, odnosno članice Međunarodnog savetodavnog veća (*Šarlot Banč/Charlotte Bunch, Marieme Heli Lukas/Marieme Helie Lucas i Marta Druri/Marta Druri*).
- Umetničko-aktivistička scenska akcija „Pamćenje – Solidarnost – odgovornost“: učestvovalo više stotine žena, istom prilikom je održan i minut ćutanja za sve žrtve rata, kako na prostoru bivše Jugoslavije, tako i svuda u svetu.
- „Pamćenje – Solidarnost – Odgovornost“ – umetničko-aktivistička izložba koja se sastojala od umetničko-aktivističkih artefakata (fotografija uličnih akcija, pozorišnih predstava, itd) koji svedoče o estetici otpora (antiratnog, feminističkog, antimilitarističkog) Žena u crnom i kolektiva angažovane umetnosti.

8. i 9. maj: U Bosanskom kulturnom centru 8. i 9. maja održano je **5** sesija svedočenja žena, kako o pretrpljenim zločinima i nepravdama, tako i o otporu žena.

- *Rat protiv civila (etničko/militarističko/rodno nasilje)* – 11 svedokinja
- *Žensko telo – bojno polje (seksualni zločini u ratu)* – 4 svedokinje
- *Militarističko nasilje i otpor žena* – 7 svedokinja
- *Progon drugačijih i u ratu i u miru - etničko nasilje* – 8 svedokinja
- *Ne/objavljeni rat - socio-ekonomski zločini nad ženama i otpor* – 6 svedokinja

O ovim zločinima je svedočilo **38** žena iz svih zemalja bivše Jugoslavije (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Slovenija i Srbija). Svedokinje su govorile o individualnom iskustvu koje odražava iskustva velikog broja žena. Te svedokinje su prošle kroz proces organizovanja Ženskog suda, aktivno učestvovala u kreiranju svih programa i učestvovala su u konačnom odabiru svedokinja – postale su subjekti celokupnog procesa. Tokom ovog procesa stvorena je snažna mreža svedokinja za Ženski sud, to je solidarna zajednica žena, izvan i iznad državnih podela i granica...

Nakon svake od sesija svedočenja, saradnice ŽS tumačile su na osnovu svedočenja žena širi politički, vremenski i prostorni kontekst izvršenja zločina i nasilja.

U ovom radu je učestvovalo **12** saradnica ŽS/ekspertkinja: *Rada Iveković, Vjolca Krasnići, Renata Jambrešić Kirin, Miroslava Malešević, Snježana Milivojević* (za rat protiv civila i etničko nasilje) *Marijana Senjak i Gabi Miškovski* (za seksualno nasilje u ratu), *Staša Zajović, Snežana Obrenović i Bojan Aleksov* (za militarističko nasilje), *Tanja Đurić Kuzmanović i Senka Rastoder* (za ekonomsko nasilje), od kojih je polovina učestvovala u direktnom radu na sastancima sa potencijalnim svedokinjama, a tokom petogodišnjeg procesa pripreme organizovanja Ženskog suda.

8. i 9. maj: Snaga internacionalističke ženske solidarnosti

U okviru Ženskog suda održani su 8. i 9. maja uveče susreti „Snaga internacionalističke ženske solidarnosti“ na kome su govorile: *Naila Aješ/Naila Ajesh (Gaza, Palestina)*, *Lili Traubman/Lily Traubman (Žene u crnom, Izrael)*, *Nora Kortinas/Nora Cortinas (Majke s Majskog trga, Argentina)*.

10. maj

- **Tražimo pravdu-zahtjevamo odgovornost** - Odluke i preporuke Međunarodnog sudskog vijeća: Međunarodno sudsko veće sastavljeno od 7 eminentnih regionalnih pravnih stručnjakinja, istoričarki, mirovnih aktivistkinja (*Vesna Rakić Vodinelić, Gorana Mlinarević, Latinka Perović, Vesna Teršelić*) i međunarodnih (*Charlotte Bunch, Diana Otto, Kirsten Campbell*) izrekle su preporuke i odluke na osnovu svedočenja žena a u skladu sa feminističkim modelom pravde. Ženski sud ne izriče krivične sankcije, ali ustanovljava nove vidove kažnjivosti: zločin protiv mira, denuncira političku odgovornost država u bivšoj Jugoslaviji (pre svega Srbije) koje su organizovale zločine, intelektualnih elita su podržavale rat, medija koji su raspirivali sukobe, ratnih profitera, međunarodnih institucija koje nisu sprečile sukobe... Tekst odluka i preporuka je dostupan svim učesnicama ŽS, kao i celokupnoj javnosti.
- **“Idemo dalje – uvek neposlušne”** – Završna sesija, tokom koje su sve svedokinje, stotine učesnica popele na pozornicu, označavajući simboličko kreiranje istorije odozdo, snagu alternativne moći žena-subjekata novog modela pravde, rušenje dominantnih narativa o ratovima na prostoru bivše Jugoslavije.

Feministička etika brige – podrška svedokinjama

1. Regionalni susreti svedokinja – održanim nakon završnog događaja u Sarajevu (7-10. maj). Završni događaj u Sarajevu nije kraj procesa, već naprotiv, podsticaj da se iz feminističke perspektive nastavi sa kreiranjem novih modela pravde. To je obaveza pre svega prema svedokinjama, ali i izraz naše odgovornosti prema ogromnom teretu nedavne prošlosti.

Regionalni susreti svedokinja su deo nastavka procesa Ženskog suda tako da su održani sledeći susreti:

10. i 11 maj, Đulići i Srebrenica: Odmah nakon završnice Ženskog suda, svedokinje i učesnice ŽS iz područja Podrinja, aktivistkinje ŽuC-a i grupa međunarodnih učesnica (SAD, Alžir, Španija) putovale su zajedno iz Sarajeva do raznih mesta u Podrinju. Ovaj 'ženski karavan' predstavljao je čin uzajamne podrške i solidarnosti. Potom je održan radni sastanak u Đulićima, selu naseljenom pretežno od udovica (čiji su muški srodnici – oko 700 - ubijeni od strane srpskih oružanih formacija početkom juna 1992. godine).

Svedokinje iz ove regije su istakle žensku solidarnost i jačanje mreže svedokinja ŽS kao jedan od najvažnijih učinaka ŽS.

11. maj, Potočari/Srebrenica: Zajednička poseta Memorijalnom centru u Potočarima, gde se svakog 11 u mesecu sastaju žene – srodnice ubijenih u genocidu u Srebrenici. Tamo je bio susret kako sa Majkama Srebrenice tako i sa svedokinjama ŽS iz ove regije.

25. i 31. maj, Đulići i Klisa (Bosna i Hercegovina): Susreti aktivistkinja Žena u crnom iz Beograda sa svedokinjama iz ove regije. I na ovim sastancima su svedokinje razmenjivale utiske o završnom događaju u Sarajevu. Najvažnije tačke svedokinja o tom događaju: događaj je podstakao zблиžavanje žena izvan državnih granica i etničkih barijera, događaj je promenio dominantne narrative/verzije o ratu na prostoru bivše Jugoslavije, ojačao solidarnost među žrtvama – povezivanje odozdo, zajednički rad, itd.

19. i 20. jun, Vrnjačka banja, Srbija: Učestvovalo je 20 žena (svedokinje iz Srbije, iz BiH i iz Crne Gore, kao i organizatorke ŽS iz Mreže Žena u crnom Srbije).

Na ovom radnom sastanku razgovarale smo o sledećim pitanjima:

Umetničko-aktivistička prezentacija ŽS: Razgovor i zajedničko osmišljavanje dokumentarnog filma o Ženskom sudu (Sarajevo, 7.-10. maj); u koordinaciji profesionalnih filmskih radnica svedokinje su iznele predloge i sugestije o strukturi, sadržaju dokumentarnog filma.

Utisci i očekivanja od završnice ŽS u Sarajevu: Učesnice su iskazale da se radi o 'istorijskom događaju – na individualnom i kolektivnom nivou', očekivanja su u potpunosti ispunjena, organizacija je bila 'odlična'.

Što se tiče **feminističkog pristupa pravdi**, svedokinje smatraju da je ŽS ponudio nove modele pravde iz rodne perspektive zato što su svedokinje bile subjekti pravde, zato što su ŽS osmislile i pripremale aktivistkinje zajedno sa svedokinjama. Smatraju da je ŽS novi model tranzicione pravde organizovan na horizontalnoj osnovi i 'najdemokratskijem mogućem procesu to je odličan i nov model, važan za sve nas...'

Što se tiče nastavka procesa ŽS, učesnice ovog susreta su iznele konkretne predloge, od kojih navodimo sledeće:

- *Susret svedokinja u Tivtu, 25, 26. i 27. septembar 2015.* - zajedničko promišljanje završnice ŽS (ukoliko budu pronađena sredstva),
- *Ženska knjiga svedočenja* – sa završnice u Sarajevu, kao i o nastavku procesa ŽS,
- *Dokumentacija i arhiva ŽS*,
- *Feministički diskusioni kružoci* – zajedničko učenje, produblјivanje znanja o feminizmu, feminističkoj etici odgovornosti, alternativni modeli pravde, itd.
- *Putujuća promocija filma* po raznim gradovima (Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina) uz učešće svedokinja, organizatorke, aktivistkinja; Napraviti „paukovu mrežu“ aktivistkinja koje će se baviti promocijom i logistikom filma unutar mreže ŽUC-a.
- *Okrugli stolovi i debate* – o ŽS
- *Uzajamne posete svedokinja*, itd.

- 1. Zajedničko promišljanje završnice ŽS** - Žene u crnom su održale dva radna sastanka radi zajedničke evaluacije:
 - **15. maj, Kotor:** U organizaciji 'Anima' Kotor, uz učešće aktivistkinja ove organizacije.
 - **20 maj i 10. juna Beograd:** Učestvovala su organizatorke događaja - aktivistkinje ŽuC-a i srodnih organizacija, na ovim radnim sastancima učestvovalo je oko **40** žena iz Beograda, a sledeći sastanak (u okviru Mreže žena u crnom Srbije) održava se 11-13. septembra 2015. Na navedenim sastancima analizirani su učinci dosadašnjeg procesa ŽS, završnog događaja u Sarajevu, feministička perspektiva ŽS, budući planovi u okviru nastavka procesa ŽS, itd.
 - **22. jul. Sarajevo:** Razgovor je održan u prostorijama udruženja "Pokret Majki enclave Žepe i Srebrenice" a učestvovalo je 10 žena (svedokinja, organizatorke, učesnica ŽS).
- 2. Zajednički radni konsultativni sastanci** – U ovom periodu održavani su kratki operativni radni sastanci Organizacionog odbora ŽS u Sarajevu (7.-10. jul) a nakon toga radni sastanci između nekih članica OO ŽS i to uglavnom o preuzetim obavezama, kao i o narednim zajedničkim aktivnostima:
 - **21. jula, Podgorica (Crna Gora):** radni sastanak u kojem su učestvovala Ljupke Kovačević (Anima, Kotor) i Staša Zajović (ŽuC)
 - **24. jul, Beograd (Srbija):** radni sastanak u kojem su učestvovala Daša Duhaček (Centar za ženske studije), Vesna Rakić-Vodinelić (predsedavajuća Međunarodnog sudskog veća) i Staša Zajović.
 - **4. avgust, Zagreb (Hrvatska):** radni sastanak u kojem su učestvovala Marijana Senjak (feministička terapeutkinja ŽS), Nela Pamuković (Centar za žene žrtve rata) i Staša Zajović (ŽuC).
- 3. Radni sastanci Žena u crnom:** Kao nositeljke programskih aktivnosti u celokupnom procesu ŽS, održavale su radne sastanke (izveštajne aktivnosti, elektronska komunikacija sa članicama OO ŽS, priprema publikacija, dokumentacije i arhive ŽS, prevodi tekstova o događaju u Sarajevu, itd.)

Video aktivizam

Video aktivizam podrazumeva realizaciju video materijala u vezi sa feminističkim pristupom pravdi, a ovom periodu radna grupa u koordinaciji filmske rediteljke Jelene Marković i montažerke Marije Arandžević radila je na filmskoj arhivi događaja u Sarajevu.

Umetničko osmišljavanje ŽS u Sarajevu: Angažovani umetnički kolektivi (Multimedijalni centar/*Led art/ Art klinika, Novi Sad, Dah teatar, Act Women, Škart, Beograd*), Grupa za video aktivizam *Žena u crnom*, kao i pojedinke (*Marija Arandžević, Marija Vidić, Jelena Marković, Vahida Ramujkić i druge/i*). Ovaj umetničko-aktivistički tim, zajedno sa svedo-kinjama, osmišljavao je ceo umetnički program – izložbe, scenske akcije, performanse tokom Ženskog suda u Sarajevu.

Publikacije - U ovom izveštajnom periodu priredile smo sledeće izdavačke jedinice:

Pripremni materijal za ŽS u Sarajevu (saopštenja, pravila ŽS, program, medijski info paket, leci, itd.; na albanskom BHS jezicima, engleskom jeziku)

Ženski sud: O procesu organizovanja ŽS: na srpskom jeziku (123 str.) i engleskom (136 str.); publikacija sadrži ri teksta sledećih autorki: *Rada Iveković:* Nasilje i iscijeljenje: ratno i poratno razdoblje od prve generacije i poslije nje; *Daša Duhaček:* Ženski sud: feministički pristup ne/pravdi i *Staša Zajović:* Ženski sud- feministički pristup pravdi - Osvrt na proces organizovanja Ženskog suda; knjigu su uredile Daša Duhaček i Staša Zajović a izdale je žene u crnom i Centar za ženske studije iz Beograda.

O Ženskom sudu u Sarajevu: Brošura koja sadrži tekstove regionalnih i međunarodnih autora i autorki, feminističkih mreža - brošura ima 48 stranica.

Transkripti sa 'Zajedničkih promišljanja završnice u Sarajevu'(Beograd, 20 maj i 10. jun i Vrnjačka Banja (19. i 20. jun - 32 str.).

Transkripti sa ŽS u Sarajevu: Svedočenja, izlaganja sesija o internacionalističkoj ženskoj solidarnosti, itd.); 60 stranica.

MREŽE KOALICIJE UZAJAMNA PODRŠKA I SOLIDARNOST

Žene u crnom su pokretačice ili aktivne učesnice brojnih regionalnih mreža, koalicija i saveza, aktivne učesnice u aktivnostima srodnih organizacija radi jačanja uzajamne podrške, solidarnosti, civilnog društva i demokratije u Srbiji i u celoj regiji. U ovom periodu:

- *Aktivistkinje Mreže žena u crnom Srbije* učestvovala su u svim akcijama u vezi sa obeležavanjem genocida u Srebrenici (ulične akcije, debate, projekcije filmova o čemu je bilo reči u ovom izveštaju);
- *1. avgust - 13. avgust – Kuća Seka, Brač (Hrvatska) - Aktivan ženski odmor*, šest aktivistkinja Mreža ŽuC (Beograd i Priboj na Limu), jedna iz Crne Gore (Pljevlja), kao i jedna žena iz Bosne i Hercegovine (iz Udruženja 'Anima', Đulići).
- *17.-24. avgust, Kotor, Crna Gora: Ljetnja akademija - osnaživanje i edukacija aktivistkinja na seminarima* koje radi organizacija 'Anima' iz Kotora; na ovom je učestvovalo pet aktivistkinja – svedokinja na Ženskom sudu – aktivistkinja Mreže ŽuC iz Kraljeva, Kruševca, Leskovca. Na ovim seminarima teme su bile: feministički pristup pravdi, traumatska iskustva, individualnoj i društvenoj traumi, načinima prevazilaženja i mogućnostima iscjeljenja, itd.

Solidarnost je naša snaga

Akcije solidarnosti – sa pripadnicama/ima ugroženih i obespravljenih manjinskih zajednica (socijalno-klasni, etničko-rasni, seksualni), građanima/nkama čija su ljudska prava (radna, obrazovna, kulturna), ugrožena.

Solidarnost sa azilantkinjama i azilantima u Srbiji: nastavak solidarnih aktivnosti protiv rasističkih napada koji su kulminirali krajem 2013 godine i od tada pa do sada Žene u crnom organizuju mnoštvo aktivnosti, o čemu možete naći informacije na sajtu Žena u crnom.

Solidarna pomoć azilantima i azilantkinjama: *obuhvata čitav niz aktivnosti: solidarna pomoć azilantima/kinjama Beogradu (uglavnom u parku kod Ekonomskog fakulteta i oko autobuske i železničke stanice), solidarne posete azilantima u Subotici, ulične akcije u Beogradu, Budimpešti, debate, radni sastanci.* Aktivisti/kinje ŽuC-a su učestvovala u svim ovim akcijama koje navodimo hronološki:

- **19. maj, Beograd:** Aktivistkinje i aktivisti Žena u crnom solidarno su se priključile uličnoj akciji "Čaj Not Bombs" u kojoj je deljen čaj, hrana, odeća azilantima/kinjama u parku kod Ekonomskog fakulteta u Beogradu. U ovoj akciji učestvovala organizacije civilnog društva: *Grupa 484, Border-Crosses (kolektiv No Border), ŽuC, solidarne/ni građanke/ni.*
- **21. maj, Beograd:** U parku kod Ekonomskog fakulteta održana je druga ulična akcija deljenja čaja (Čaj Not Bombs). Tokom ove akcije istaknute su poruke solidarnosti sa azilantima.

- **22. maj, Beograd:** Radni sastanak je održan u prostorijama skvota *Inex*-a. Dogovoreno je da tokom deljenja čaja razgovara sa azilantima o gorućim problemima koji se tiču njihovog položaja u tranziciji kroz Srbiju, o ponašanju policije prema njima, itd.
- **25. maja, Beograd:** Održan je drugi sastanak u skvotu (*Inex*). Na sastanku se razgovaralo o promeni taktike rada, pre svega o obilasku centra za azilante, razgovorima sa azilantima, itd. Iskustvo je pokazalo da ljudi koji vode ili rade u centrima za azilante ne pružaju objektivne informacije.
- **30. maj, Beograd:** U parku kod autobuske stanice 'Lasta' u Beogradu održana je ulična akcija solidarnosti sa azilantima/kinjama, „Čaj Not Border“ (Čaj a ne granice). Policija je tokom akcije legitimisala aktiviste/kinje i zabranila širenje štrika na kome su trebali da se okače transparenti, sa obrazloženjem da takav čin predstavlja "remećenje javnog reda i mira". Istom prilikom policija je oterala iz parka jednu azilantsku porodicu i na zahtev aktivista da objasne zašto teraju azilante iz parka, policajci su kazali da su dobili takvo "naređenje".

1. jun, Beograd: Zbog učestalih informacija o maltretiranju azilanata u Policijskoj stanici u Savskoj ulici (centar Beograda) u *Inex*-u je održan sastanak kojem je prisustvovalo sedam osoba, među njima i Goran Lazin, aktivista ŽuC-a. Na sastanku je odlučeno da se naredna akcija (subota, 6. juna), prijavi policiji kao javni skup koji će se održati u parku kod stanice Lasta.

2. jun, Subotica, Stara ciglana: U solidarnu posetu azilantima bili su: Nikola Džafo, MMC Led art/Art Klinika iz Novog Sada, Violeta Đikanović i Staša Zajović iz ŽuC-a, a sa njima je bio i Tibor Varga iz Subotice. Podeljena je humanitarna pomoć (hleb, flaše vode, higijenske potrepštine, prikupljenu odeću). Od male grupe azilanata, uglavnom iz Avganistana, koji su bili kod Stare ciglane saznali smo da se se ne osećaju sigurnim u blizini ciglane, da su se premestili u šumarak (na oko kilometar dalje). Tamo smo zatekli grupu od oko tridesetak muškaraca - par dečaka od pet do jedanaest godina, ostali imaju od petnaest do trideset godina. U tom šumarku su podigli najlonske šatore, spavaju u nekoj vrsti zemunica, tu nema vode pa je donose iz bunara. U razgovoru su nam govorili o strahu i nebezbednosti, a takođe su rekli su nam da niko ne namerava da ostane u Srbiji, itd.

2. jun, Beograd: Održana je ulična akcija „Slobodan prostor, bez granica“ u trajanju od 18:00 do 21:00, u parku kod stanice Lasta u Beogradu. Tokom akcije deljeni su leci, ispisivane su parole kredama po betonu, kuvan je čaj i spremana hrana.

11. jun, Beograd: U Kulturnom centru Rex održana je debata "Čovek na putu 2" posvećenu migrantima koji prolaze kroz Srbiju na putu ka Zapadnoj Evropi. Debatovalo se o policijskoj represiji i brutalnosti, o različitim vrstama nasilja, pritiscima, zlostavljanjima, uzrocima nasilja, ali o akcijama pomoći - kroz institucije, a pre svega kroz društveni angažman. Bilo je reči i o negativnom medijskom informisanju o migrantima/azilantima: načinu na koji mediji demonizuju migrante, stvaraju klimu straha u javnosti, rasistički i diskriminatorni odnos mnogih građana i građanki prema azilantima/migrantima. U debati su učestvovali/le: *Goran Lazin* (Žene u crnom), *Aleksandra Galonja* (nezavisna konsultantkinja), *Robert Kozma* (Grupa 484), *Srđan Keča* (reditelj), *Žarka Radoja* (novinarka) i *No border* aktivistkinje i aktivisti.

15. - 18 jun, Subotica, kod Stare ciglane: Goran Lazin, aktivista ŽuC-a bio je sa grupom aktivistkinja i aktivista (*No border* i *Ne davimo Beograd*) u poseti azilantima u Subotici, u blizini *Stare ciglane*. Većina azilantata izbegavaju da borave kod same ciglane jer se boje policije i raznih bandi koja noću dolaze da bi ih maltretirala, pretila deportacijom za Makedoniju i Grčku, ucenjivali i uzimali novac. Sa azilantima sedam aktivista/kinja provelo je četiri dana, pripremajući im hranu, pričajući i družeći se sa njima, a jednu noć su prespavali sa njima u vrećama za spavanje...Azilanti su svedočili o raznim vidovima nasilja kojima su izloženi (krađama, zdravstvenim problemima, nedostatku osnovnih potrepština, itd.).

20. jun, Beograd: Održana je *No border* ulična akcija solidarnosti sa migrantima u parku kod autobuske stanice 'Lasta'. Svake subote se povećava broj ljudi koji se priključuju akciji, donose čajeve, hranu i odeću, tako da se ova akcija od skromnog broja ljudi širi u pravi pokret. Ovim javnim činovima solidarnosti sa migrantima ukazano je na diskriminaciju azilantata od strane državnih institucija ali i od strane građana, policijsku represiju. Tokom akcije, pripadnici ultradesničarske organizacije *Sr(b)ska akcija* napali su verbalno organizatore ove solidarne akcije.

14. jul, Budimpešta: održane su demonstracije 'Stop the wall' protiv izgradnje zida na granici Mađarske i Srbije. Demonstracije su održane dan nakon početka izgradnje zida, 13.jula kod grada Moramalom. Mađarska profašistička stranka *Fidesz* je pokrenula inicijativu za izgradnju zida (visine četiri metara i dužine 175 km), na desetak lokacija kako bi se sprečio ulazak „ilegalnih,, migranata u Mađarsku preko „treće sigurne države“(Srbije), i kako bi na granici "Evropske tvrđave" deportovali migrante nazad za Makedoniju i Grčku. Demonstracije su počele ispred bazilike sv. Stefana (Szent Istvan Bazilika) sa početkom od 18:30h. Na protestu se okupilo oko hiljadu ljudi revoltiranih zbog nehumanog tretmana migranata i ksenofobične, rasističke politike Viktora Orbana. Iz Beograda (Srbije) je učestvovalo devet aktivistkinja/sta uglavnom udruženih oko *No Border* kolektiva i *Žena u crnom* (Goran Lazin)a demonstracijama su se pridružili/le aktivisti/kinje iz BiH, Hrvatske i Slovenije. Na protestu su bili još i aktivisti/kinje: Amnesty International, Helsinški komitet, Labris-a (lezbejske organizacije iz Budimpešte). Demonstracije su pratili mediji i redarska služba, a sve se odvijalo bez većeg prisustva policije. Na povratku iz Budimpešte aktivisti/kinje iz Srbije su otišli do mesta gde je započeta gradnja zida.

19. jul, Beograd: U parku kod stanice Lasta u Beogradu održana je akcija pod nazivom "Čaj no borders". U parku je bilo preko 400 izbeglica, najviše dece, žena, muškaraca. Akcija je trajala oko četiri sata (kuvali smo čaj i delili deci voće). Azilanti su se žalili na brojne probleme (nedostatak osnovnih higijenskih uslova, ponašanje policije, sporost u podnošenju zahteva za azil u Srbiji, otimačini novca na proputovanju po balkanskim državama...). Zabrinjavajuće je delovanje desničarskih grupa koje dele po Beogradu letke ksenofobičnog i rasističkog sadržaja po gradu, a i neki mejnstrim mediji pojačavaju rasističke priče o azilantima. U ovoj akciji su zajedno učestvovali aktivistkinje ŽuC-a i Rekonstrukcije ženski fond.

25. jul, Beograd: U parku kod stanice Lasta na akciji "Čaj no borders" aktivistkinje ŽuC-a i Rekonstrukcija Rekonstrukcija ženski fond /RŽF su delili humanitarnu pomoć (odeću, hranu, higijenske potrepštine...). Situacija u parku se nije promenila. Brojnost migranata nije mnogo opala, i dalje nedostaje WC i tuševi kako bi se ljudi osvežili.

1, 8, 15, 22. i 29. avgust: Svake subote tokom ovog meseca aktivista Goran Lazin, a kasnije Ljiljana Radovanović i Violeta Đikanović učestvovali su akcijama „Čaj not bombs“, „Čaj not borders“ u

parkovima kod Autobuske stanice. Mreža solidarnosti se proširila, broj ljudi koji su dolazili u park da kuvaju čaj, dele info materijale, čiste park ili na bilo koji drugi način ukažu pomoć i iskažu solidarnost sa izbeglicama se znatno povećao. U ovim solidarnim akcijama uključivali su azilanti. Situacija u parku se malo poboljšala, policija više nije terala azilante iz parka, postavljeni su javni toaleti u parkovima i tokom toplog letnjeg perioda dolazile su cisterne sa vodom. Otvoreno je Miksalište, centar u blizini autobuske stanice u Beogradu gde se donira odeća i obuća za izbeglice. Tamo ljudi mogu da dođu i uzmi šta im treba. U parku je bilo izbeglica iz Sirije, Iraka, Avganistana, Eritreje, Somalije...Od početka 2015. godine 115.000 izbeglica iz Makedonije ušlo je u Srbiju, ali se veruje da je njihov broj mnogo veći jer se mnogi nisu registrovali kao tražioci azila. 31. avgusta aktivistkinje ŽuC-a učestvovala na skupu solidarnosti (u organizaciji Inicijative mladih za ljudska prava) sa azilantima - protiv pokušaja da klerofašističke organizacije organizuju skup protiv azilanata. Akciju je organizovala Inicijativa mladih za ljudska prava.

Solidarnost je naša snaga - pomoć ljudima sa poplavljenih područja u Srbiji

Poplave koje su pogodile državu Srbiju u maju 2014. godine, odnele su ljudske žrtve, prouzrokovale ogromnu materijalnu štetu, itd; u skladu sa našim konceptom feminističke etike brige, Žene u crnom su pokušale, u okviru skromnih mogućnosti, da umanje posledice katastrofalnih poplava tokom maja 2014, pružajući pomoć višestruko ugroženim/stradalim grupama/podicama/osobama (raseljeni sa Kosova, izbeglice, romske porodice i samohrani roditelji).

U skladu sa našim etičkim principima o pružanju humanitarne pomoći, delovale smo na sledeći način:

Direktna intervencija na terenu - solidarna pomoć, obilazak poplavljenih područja, podrška ugroženima; od maja 2014. do sada organizovale smo, zajedno sa Rekonstrukcijom Ženski fond solidarne posete:

- **Smederevska Palanka, 5. jun:** Aktivistkinja Žuc-a Violeta Đikanović je posetila porodicu Zehre Zagorčić u Smederevskoj Palanci. Od Kancelarije Evropske Unije dobijen je polovan nameštaj, aktivistkinje su prikupile solidarnu pomoć.
- **Sestre to rade najbolje – 28. maj:** U organizaciji Rekonstrukcija ženski fond, organizovano je, po četvrti put, veće solidarnosti sa stradalim u poplavama maj/oktobar 2014. godine. Violeta Đikanović i Nada Đuričković podnele su izveštaj o zajedničkom radu u periodu oktobar 2014. do februara 2015. godine. Takođe su učestvovali i studenti/kinje arhitekture koji su projektovali dve kuće u neformalnom romskom naselju na Vidikovcu, majstori koji su kuće pravili kao i hor *Proba*. Takođe su prikupljani dobrovoljni prilozi za romsko naselje na Vidikovcu i za to veće je skupljeno 25.000 dinara.

Aktivističko osnaživanje žena sa poplavljenih područja – uključivanje u razne vidove aktivnosti Mreže Žena u crnom; ovo omogućava tim ženama da pored zadovoljavanja osnovnih potreba, sačuvaju dostojanstvo i kontrolu nad vlastitim životom; upoznale smo mnoštvo žena koje odbijaju da budu svedene na žrtve i bore se za dostojanstvo i kontrolu nad vlastitim životom. U ovom periodu organizovane su sledeće akcije:

Feministička etika brige – podrška potencijalnim svedokinjama na Ženskom sudu/ŽS – feministički pristup pravdi:

- **7.-10. maj, Sarajevo:** učešće žena sa poplavljenih područja iz Srbije, kao i aktivistkinja romskih organizacija na Ženskom sudu – feministički pristup pravdi.
- **10. jul, Beograd:** učešće žena sa poplavljenih područja iz Srbije, kao i aktivistkinja romskih organizacija u aktivnostima „20 godina od genocida u Srebrenici – Pamtimol!“ u organizaciji Žena u crnom.

Međunarodna ženska solidarnost - naše solidarne akcije ženama na poplavljenim područjima pomažu i podržavaju i naše prijateljice iz feminističke fondacije Filia (Nemačka), međunarodne mreže ŽuC-a, a pre svega, Žene u crnom iz Italije i Španije. One su posetile BiH maja a Srbiju jula 2015. godine.

(Integralni izveštaji o ovim aktivnostima nalaze se na sajtu ŽUC-a)

Antifašistička solidarnost

Žene u crnom su u proteklom periodu učestvovala u sledećim uličnim akcijama, debatama i obeležavanjima važnih antifašističkih datuma, zajedno sa srodnim organizacijama:

Proces rehabilitacije Draže Mihailovića: Četnički komandant, saradnik nacističkih snaga u II svetskom ratu, ratni zločinac osuđen za zločine protiv čovečnosti 1946. godine. Zahtev za rehabilitaciju su pokrenuli potomci D. Mihailovića i desničarske organizacije. Proces je pokrenut 2006. a prvo ročište je održano 2010. Zahtevom se tražilo od suda da poništi presudu od 15. jula 1946. kojom je D. Mihailović osuđen na smrt streljanjem a takođe se zahteva vraćanje građanskih prava D. Mihailoviću.

Žene u crnom i srodne organizacije prate proces od početka i protive se rehabilitaciji kojom se poništava antifašistička borba srpskog i svih drugih jugoslovenskih naroda i vređaju žrtve ratova 90-tih budući da tadašnji masovni zločini predstavljaju nastavak četničke ideologije i prakse iz II svetskog rata.

U ovom periodu ŽuC je pratio sledeća ročišta: 12. i 14. maja, kada je izrečena sramna presuda - završni čin višegodišnjeg procesa revizije rezultata Drugog svetskog rata, brisanje antifašističkog nasleđa, itd.

15. maj, Beograd - „Gde su komunisti?“: Antifa akcija protiv zaborava četiri konc-logora u Beogradu tokom Drugog svetskog rata, u organizaciji Centra za kulturnu dekontaminaciju/CZKD i kolektiva „Učitelj neznanica i njegovi komiteti“. Akciji su se priključile aktivistkinje ŽuC-a.

1. jun, Beograd - „Šta rehabilituje rehabilitacija?“: Okrugli sto u organizaciji CZKD i „Učitelj Neznanica i njegovi komiteti“, a protiv rehabilitacije D. Mihajlovića; učestvovali aktivisti/kinje ŽuC-a (Staša Zajović, Lino Veljak, Snežana Tabački).

27. jun, Beograd: 'Zona slobodna mržnje' povodom Međunarodnog dana LGBT osoba bila je posvećena antifašističkoj solidarnosti, o čemu je već bilo reči u ovom izveštaju.

Radni sastanci sa Savezom antifašista Srbije - dogovori o zajedničkim aktivnostima.

Diskusioni kružoci, predavanja, debate u prostorijama Žena u crnom

Praksa redovnih diskusionih kružoka, predavanja i zajedničke refleksije o važnim društvenim i političkim pitanjima u zemlji i svetu, nastavljena je i u ovom izveštajnom periodu, u kojem je organizovano deset (10) predavanja i debata u kojima je učestvovala 288 osoba:

13. maj: Kako levica i organizacije za ljudska prava reaguju na muslimanski fundamentalizam?

Predavanje *Marieme Helie – Lucas/Marieme Heli-Lukas* (alžirska sociološkinja, terapeutkinja i feministička aktivistkinja. Osnivačica međunarodne mreže Žene koje žive pod muslimanskim zakonima/WLUML. Osnivačica i koordinatorka grupe Sekularizam je žensko pitanje/SAWI. Autorka je brojnih kritičkih članaka i tekstova o pogu-

bnom i razornom delovanju muslimanskog fundamentalizma, sa posebnim osvrtom na njegov katastrofalni uticaj na ljudska prava žena.)

Ovom predavanju i diskusiji prisustvovala su **33** osobe, a integralni izveštaj o tome možete naći na sajtu ŽuC-a.

20. maj i 10. jun: Zajedničko promišljanje završnog događaja Ženskog suda – feministički pristup pravdi, učestvovala učesnice ovog događaja. U ovim debatama učestvovalo je **40** osoba.

27. maj: Projekcija dokumentarnog filma o učesniku Španskog građanskog rata, istaknutom antifašističkom borcu iz Drugog svetskog rata, pesniku i angažovanom intelektualcu "Konstantin-Koča Popović" reditelja Gorana Markovića prikazan je u prostorijama ŽuC-a. Na projekciji i diskusiji nakon toga učestvovala je autor ovog filma i **38** osoba.

17. jun – Femicid – predavanje i razgovor sa pravnicom, feminističkom aktivistkinjom Zoricom Mršević, prisustvovalo **12** osoba.

26. jun: „Ostavio je trag u nama“: Omaž Dragoljubu Todoroviću, advokatu, prijatelju, saradniku ŽuC-a; D. Todorović je svojim neumornim zalaganjem za kažnjivost ratnih zločina i borbom za prava žrtava ostavio duboki trag u svima nama; učestvovalo je **27** osoba.

1. jul: 'Mirovni biciklizam Beograd – Srebrenica 2015' – radni sastanak i debata uz učešće **29** aktivista/kinja.

6. jul: PODEMOS, Španija - Razgovor sa aktivistkinjama i aktivistima iz Španije, u organizaciji Žena u crnom i Centra za kulturnu dekontaminaciju/CZKD.

O **Podemos**-u, novoj političkoj platformi u Španiji, kao i drugim pitanja u vezi sa političkim, društvenim, ekonomskim kontekstom u Španiji govorile/i su:

Martin Alonso Zarza – Santander (Kantabrija), filozof; aktivistkinje Žena u crnom, pokreta 'Indignados', antimilitarističkog pokreta iz Španije: Jolanda Roullier, Santander; Konča Martin (Concha Martin), Madrid, Marija de las Montañas (Maria de las Montanas), Sevilja; Konča de Sena (Concha de Sena): Madrid, aktivistkinja Žena u crnom, Almudena Olmos, Madrid, Lola Robles, Milagros ???

Razgovoru u dvorištu CZKD-a je prisustvovalo preko šezdeset (**60**) osoba - aktivista/kinja raznih društvenih pokreta, akademske zajednice, političkih partija.

(Integralan izveštaj o tome možete naći na sajtu ŽuC-a)

7. jul: Susret sa aktivistkinja ŽuC-a sa aktivistkinjama Međunarodne mreže Žena u crnom iz Italije i Španije koje su došle povodom 20 godišnjice genocida u Srebrenici. Razgovoru u prostorijama ŽuC-a učestvovalo **25** osoba.

15. jul: Zajedničko promišljanje aktivnosti ŽuC-a povodom 20 godišnjice genocida u Srebrenici; učestvovalo **21** aktivista/kinja.

22. jul: Projekcija nemačkog igranog filma *Phoenix*; na projekciji filma i diskusiji nakon toga učestvovalo je **19** osoba.

Phoenix – sinopsis filma: Očaravajuća misterija identiteta, iluzije i prevare odvija se u postratnoj Nemačkoj u filmu reditelja Kristijana Petzolda. Neli, nemica jevrejskog porekla, pevačica u noćnom klubu, preživela je koncentracioni

logor, ali njeno lice je unakaženo od rana. Posle plastične operacije, Neli se pojavljuje sa novim licem, dovoljno sličnim ali dovoljno i drugačijim da je njen muž, Džoni, ne prepozna. Umesto da se otkrije, Neli ulazi u igru dvoličnosti i prerađivanja, u pokušaju da sazna da li je čovek koga voli taj koji je izdao nacistima.

Vreme trajanja: 1 sat 38 minuta. Žanr: Drama

Kampanje, apeli:

Pored navedenih inicijativa u ovom izveštajnom periodu, takođe smo pokrenule ili aktivno učestvovala smo aktivno u brojnim kampanjama pre svega u vezi sa zahtevima za suočavanjem s prošlošću – odgovornost za ratne zločine, za demilitarizaciju, protiv represije nad političkim neistomišljenicima; od apela i kampanja navodimo

Pogubni učinci rastuće fašizacije u Srbiji: Povodom Međunarodnog dana pobeđe nad fašizmom (9. maj) Žene u crnom, Savez antifašista i Helsinški odbor za ljudska prava su izdale saopštenje u kojem između ostalog kaže: "Srbija se ponovo suočava sa fašizmom koji personifikuje predsednik Srpske radikalne stranke Vojislav Šešelj. Vojislav Šešelj je, uz odobravanje svoje pomahnitale pratnje, napao Stašu Zajović, koordinatoru Žena u crnom. Incident se dogodio u Višem sudu, u Palati pravde koji treba da odluči o rehabilitaciji ratnog zločinca Dragoljuba Draže Mihailovića. Šešelj je ubrzo ponovio svoj fašistički ispad, vređajući uglednu istoričarku Latinku Perović zbog njenih godina i delovanja". U nastavku saopštenja se, između ostalog, kaže: "Odsustvo reakcije državnih organa navodi na pomisao da sadašnja vladajuća elita direktno nastavlja Šešeljevu politiku i da su oni najbolji Šešeljevi učenici, koji su se presvukli u novo odelo radi očuvanja vlasti" itd.

Rehabilitacija Draže Mihailovića – Kontinuitet profašističke ideologije i prakse: 14 maja 2015 godine okončan je obnovljeni postupak za rehabilitaciju ratnog zločinca Dragoljuba, Draže Mihailovića, kojim je poništena presuda iz 1946 godine i doneta odluka o rehabilitaciji.

Žene u crnom su u saopštenju naglasile da ova sudska odluka predstavlja "završni čin višegodišnjeg procesa revizije rezultata Drugog svetskog rata, kojom se rehabilituju snage poražene u Drugom svetskom ratu", ali i da su "pod istom ideologijom i znamenjem izvršena su masovna ubijanja civilnog stanovništva u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i na Kosovu i progon nesrpskog stanovništva i antifašistkinja i antifašista u Srbiji, devedesetih godina XX veka. Ovim se poništava antifašističko nasleđe i proširuje prostor za ultradesničarske, neonacističke i klerofašističke snage na nivou države i društva", itd.

Zabranjene tribine sećanja na genocid u Srebrenici: U junu 2015. Žene u crnom bile suočene a brojnim problemima – sprečavanjem i onemogućavanjem održavanja u javnim ustanovama – kulturnim institucijama: Dom kulture (American Corner/Američki kutak) u Novom Sadu, Kulturni centar u Zrenjaninu, Studentski kulturni centar u Kragujevcu, Američki kutak u Kragujevcu, Dom Omladine (Američki kutak) u Beogradu. U saopštenju od 12. juna Žene u crnom navode: "Zabranom tribina nastavlja se politika mržnje, uvođenja jednoglasnosti i upornog odbijanja da se napravi diskontinuitet sa politikom koja je osmislila, kreirala i organizovala klimu u kojoj je genocid bio moguć. Ovim činovima se uskraćuje slobodu javnog govora i pokazuju društveno neprihvatljivo poricanje, minimiziranje, negiranje i relativizaciju genocida u Srebrenici". Uprkos činjenici da je tema genocida u Srebrenici zabranjena, onemogućena, proskribovana, Žene u crnom su, zahvaljujući građanskoj odgovornosti i solidarnoj prijateljskoj podršci kulturnih centara i drugih institucija (Nezavisno društvo novinara Vojvodine u Novom Sadu, Zeleno zvono u Zrenjaninu).

Javno pismo državnim zvaničnicima Srbije - Protiv poricanja genocida u Srebrenici: U apelu povodom dvadesete godišnjica genocida u Srebrenici, Žene u crnom su upozorile na "ogromnu političku i drugu odgovornost međunarodne zajednice za nesprečavanje genocida i u tom svetlu treba posmatrati predlog britanske Rezolucije pred Savetom bezbednosti UN. Nažalost, celokupna rasprava o nacrtu rezolucije pretvorila se u teren za geostrateška nametanja i politička prepucavanja između velikih sila", a "postupci i stavovi zvaničnika Srbije u vezi s genocidom u

Srebrenici potvrđuju da je na delu kontinuitet politike 90-ih, da se nisu odrekli nacionalističkih ciljeva srpskog režima niti projekta Velike Srbije". U apelu se podseća "da je država Srbija prekršila Konvenciju UN o genocida", kao i da "nije ništa preduzela da spreči genocid u Srebrenici uprkos saznanjima koje su vlasti u Beogradu imale. Po prvi put u istoriji Međunarodnog suda pravde, kao najviše sudske instance UN jedna država je osuđena za kršenje Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju genocida". U apelu se zahteva da država Srbija proglasi 11. jul – Danom sećanja na genocid u Srebrenici, da se poricanje genocida kvalifikuje kao krivično delo, itd.

11. jul – Dan sećanja na genocid u Srebrenici - Proglasite!: Otvoreno pismo Predsedniku Vlade Republike Srbije i Narodnoj Skupštini Republike Srbije sa zahtevom da se „11 jul 1995 godine proglasi za Dan sećanja na genocid u Srebrenici. Tada su oružane formacije Republike Srpske na čelu sa haškim optuženikom Ratkom Mladićem i uz podršku režima S. Miloševića ubile 8372 osobe bošnjačke nacionalnosti. Javno priznanje i prihvatanje činjenica o genocidu u Srebrenici je naš dug prema žrtvama i preživelim genocida. Ravnodušnost prema patnjama žrtava genocida u Srebrenici nije samo negiranje njihovog, već i našeg ljudskog dostojanstva“. U apelu se naglašava da **šest** godina Žena u crnom i druge organizacije civilnog društva kontinuirano zahtevaju od nadležnih institucija države Srbije da proglase 11. juli – Danom sećanja na genocid u Srebrenici. Kontinuirano negiranje broja ubijenih i prećutkivanje genocida ravno je kršenju odluka međunarodnih institucija pravde. Nehumano i nemoralno je uskraćivati dostojnu poštu žrtvama. Pokažite da poštujete odluke međunarodnih institucija pravde, da vam je stalo do dobrosusedskih odnosa, mira i poverenja u regionu“, navodi se u apelu.

Nažalost, pomenuti zahtev Žena u crnom i srodnih organizacija civilnog društva nije prihvaćen.

Srebrenica – kamen spoticanja za Srbiju!: U saopštenju povodom podizanja simboličkog memorijala „Srebrenica – kamen spoticanja za Srbiju!“ (7. jula 2015.) se kaže: „Odbijeni su uporni zahtevi Žena u crnom da se u Beogradu izgradi trajni spomenik posvećen žrtvama genocida u Srebrenici i time napravi značajan simbolički iskorak ka prihvatanju istine o zločinima, a društvo povrati svoj ugled i samopoštovanje. Za razliku od dominantnog poricanja i zaborava zločinačke prošlosti, ovaj simbolički memorijal žrtvama genocida u Srebrenici predstavlja: *čin odavanja počasti žrtvama genocida i sećanja na njih; nenasilni čin otpora poricanju genocida* – prihvatanje činjenice da su u naše ime ubijeni nedužni ljudi i poziv da bol zbog toga postane deo kolektivnog pamćenja; *čin preuzimanja odgovornosti* i poziv društvu da se ozbiljno preispita o sopstvenoj odgovornosti“, itd.

Nagrada „Dani Sarajeva“, 15. maj 2015. Nagradu je dodelila Inicijativa mladih za ljudska prava iz Beograda. Ova nagrada je ustanovljena je kako bi se odalo priznanje pojedincima i grupama koje rade na međusobnoj saradnji Sarajeva i Beograda. Prošlogodišnja dobitnica nagrade, dramska spisateljica Biljana Srbljanović pročitala je obrazloženje o ovogodišnjim dobitnicama – ŽuC-a: „Nagrada je snažna podrška pokretu koji nastoji da se počinjena zlodela ne zaborave. Ona nam poručuju: Albanke su naše sestre, Nećemo da budemo podanice, Uvek neposlušne...lako je njihov slogan Ne u naše ime, mi kažemo Žene u crnom i u naše ime. Smrt fašizmu, sloboda narodu“.

Međunarodne posete: U ovom periodu aktivistkinje Međunarodne mreže Žena u crnom iz brojnih evropskih, ali i Alžira, Argentine, Izraela, SAD-a aktivno su učestvovala u važnim događajima: Ženskom sudu u Sarajevu (7.-10. maj 2015.), kao i u aktivnostima povodom 20 godišnjice genocida u Srebrenici.

Izveštaj priredila: Staša Zajović,
uz podršku Gorana Lazina, Ljupke Kovačević, Ljiljane Radovanović, Marije Vidić,
Miloša Uroševića, Nataše Milanović, Snežane Tabački, Violete Đikanović.

Beograd, septembar 2015.

